

HOTEL BASTL

Bastl

Predmesto št. 57 / Gorenjska cesta št. 6 (danesl:

Hiša je bila zgrajena v času 1826-1868. // [Lastnik Sebastjan Rabič \(RFK 1868\) – Gostilna Rabič.](#) // [Lastnica ga Rabičeva \(1900-1905\).](#) // [Hotelir Florijan Janc - Hotel Bastl \(1906-1912\)](#) // [Telovadišče Orlovskega društva \(ok. 1910\)](#) // [Tovarna klobukov Bogataj & Janc \(1929-1947\)](#) / Mestno ključavničarstvo (od 1947) // Frizerstvo Nada.

Hišo in gostilno Lectar je nasledil nečak Sebastjan Rabič. Rojen je bil leta 1839 v Kropi št. 13 kot nezakonski sin Alojzeve sestre Marije Rabič. Leta 1861 se je v Radovljici poročil z s tri leta starejšo Mariju Rus, rojeno na Bledu št. 48, hčerjo kajžarja Antona in Neže, roj. Kralj. Žena Marija mu je med letoma 1862 in 1867 v hiši Mesto št. 9 rodila tri sinove in tri hčere. Okoli leta 1868 je gostilničar Sebastjan Rabič v predmestju Radovljice zgradil novo hišo in se z družino preselil tja. V novi hiši Predmesto št. 57 je odprl gostilno in hotel (hotel Bastl). Žena Marija mu je rodila še tri sinove in dve hčeri. Sin Karol, rojen leta 1870 v Predmestu št. 57, je bil v radovljiški trivialki (osnovni šoli) sošolec pisatelja Franca Saleškega Finžgarja. Pisatelj ga omenja v svoji črtici Pogumni jahač. Gostilničar Sebastjan Rabič je umrl leta 1891 v Predmestu št. 57, star 52 let. Žena Marija ga je preživela za 36 let, umrla je leta 1927 v Predmestu št. 57, stara 90 let.

Vir: Radovljiške družine

Tloris gostilne Lectar 1867

Vir: Reambuliran Franciscejski kataster

Op.: Gostilna/hotel Bastl je vrisan pod št. 124.

Florijan Janc (roj. 1888 / um. 1967) se je poročil z Ano Rabič (roj. 1875 / u. 1958).
Nagrobnik - Pokopališče Radovljica (foto DAR).

Objave gostilne / hotela Bastl v starih slovenskih časopisih

Bei dem Rüdmarſche berührte ein kleiner Theil die Stadt Radmannsdorf, wo es, weil eben Firmung war, recht lebhaft berging. Im Gasthause »zur Post« wo recht gutes grazer Bier, und beim »Bastl«, wo vortreffliches Roslerbier gefchent wird, unterhielt mon sich, bis es Zeit zur Abfahrt war. Allen Theilnehmern wird bieser Ausflug gewis in angenehmer Erinnerung verbleiten.

Laibacher Tagblatt, 28. 06. 1873

Po potovanju smo se za kratek čas ustavili v mestu Radovljica, kjer se je ravno odvijala birma. Ustavili smo se v gostilni »Pri pošti«, kjer točijo dobro graško pivo, in pri »Bastlu«, kjer ponujajo »Rosterbier«. Potem pa je bil čas, da smo se odpeljali naprej.

Laibacher Tagblatt, 28. 05. 1873

Gasilska veselica pri Bastlnu. Iz Radovljice. Pretečeno nedeljo vršila se je v prostorih gospe Rabičeve (Bastl) letošnja predpustna veselica tukajšnjega gasilnega društva. Prostori so bili čedno z zelenjem okrašeni in skoro pretesni za množico došlega občinstva. Bilo je videli odposlanstva gasilnih društev iz Begunj, Bleda. Mošenj in iz drugih krajev, lepo število odličnih okoličanov, več višjih c. kr. uradnikov in mnogo občinstva iz Radovljice in Predtrga. O polnoči donesla je loterija dokaj zabave in gasilnemu društvu tudi dober gmoten uspeh. K plesu odzval se je venec ne le domačih, ampak tudi vnanjih krasotic iz okolice. Šele ob ranem jutru zapustili smo veselico z utisom, da se že dolgo nismo tako dobro zabavali, kakor ta večer. Da je zabava tako izvrstno uspela, pripomogla jo v prvi vrsti domača godba, ki se je vrlo trudila svojo nalogo kar najbolje izvesti. Pod vodstvom gospoda H. Horna rešila je prvikrat težavno delo s tem, da je igrala neumorno celi večer in celo noč do ranega jutra. Pokazala je, da morejo tudi diletanti vstrajati, ako imajo le voljo. In te jim zadnjo nedeljo ni manjkalo! Ko bi le še nekateri tudi prišli do končnega spoznanja, da se v našem mestu ne sme delati politike na svojo roko, in da društva lepše in boljše uspevajo, ako zraven pristnih domačinov sodeluje tudi kak »pritepenec«.

Vir: Gorenjec, 10. 02. 1900

Igra »Vinska trgatev«. Iz Radovljice. »Slovensko pevsko in bralno društvo Triglav« vabi na vinsko trgatev, katera se vrši v nedeljo ob sedmih zvečer v gostilni »pri Basteljnu«. Da bo dovolj zabave in smeha, za to bodo poskrbeli viničarji in viničarice v gorenjski narodni noši; tudi župan, stara korenina in njegov nočni čuvaj ne bosta zaostala. Torej jutri v nedeljo vsi na vinsko trgatev k Basteljnu!

Gorenjec, 10. 10. 1903

Poroka. Poročil se je pretekli ponedeljek gosp. Florijan Janc z gospico Ano Rabičovo. Novima gospodarjema dobro znanega »hotela Basll« naše iskrene čestitke.

Vir: Gorenjec, 30. 06. 1906

Hotelirjeva brezobzirnost. V torek, dne 7. t. m. je prišla ena baterija topničarskega divizijskega polka k nam ter bila večji del nastanjena v mestu, topovi stali so pa na prostornem vrtu g. Mateja Kosmača, kjer si jih je marsikateri radovednež ogledal. Da pri tem tudi ni manjkalo naših brhkih Gorenjk, katere so se pa le bolj ozirale po vojaki, je umevno, kar jim pa ne štejemo v zlo. Nikakor se pa ne strinjamo z vedenjem gospoda hotelirja »pri Bastlu« kateri je dopustil, da so artilerijski podčastniki v njegovih gostilniških prostorih — seveda vneli za dom in cesarja — peli izzivajočo »Die Wacht am Rhein«. Ter na ves glas krulili »Heil« ter s tem žalili narodni čut prebivalstva, katero je dasi ogorčeno, bilo loli (???) mirno, da ni prišlo do izgrediv. Kaj je gospoda Florjana Janca napotilo do te brezobzirnosti, ne vemo in pričakujemo, da je bil to prvi in zadnji slučaj.

Gorenjec, 11. 08. 1906

Vabilo

ki jo prireda

VESELICI

rekovalski pomočniki v Radovljici

v nedeljo, dne 20. januarja 1907 v prostorih hotela Bastlj.

— — —

VSPORED :

1. Šaljiva pošta. 8

2. Zverinjak.

3. Petje in prosta zabava.

Pri veselici soodeljuje domača godba na lok.

Začetek ob 7. uri večer. . . Vstopnina 50 vinarjev. . . Dama prostje.

Čisti dobiček je namenjen gasilnemu društvu v Radovljici.

K obilni udeležbi vabijo

Radovljiški pomočniki.

Vir: Gorenjec, 19. 01. 1907

G. Janc je napravil na svojem vrtu verando za goste. / [Gorenjec, 06. 07. 1907](#)

Gasilska veselica. Prostovoljno gasilno društvo v Radovljici priredi v nedeljo, 11. avgusta 1907, veliko vrtno veselico v prostorih hotela »Bastl« v Radovljici. Da bode slavno občinstvo imelo dovolj zabave in veselja, preskrbelo je društvo velikanski svetovni zverinjak, starinski muzej in panoramo. Vrhutega se vrši tudi tekmovanje v lepoti. Zvečer se prične ples, pri katerem svira radovljiški kvintet. Vstopnina znaša 50 vin. za osebo. Začetek ob 4. uri popoldne. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

Slovenec, 7. 8. 1907

Zborovanje katoliškega političnega društva v Radovljici. Protest proti liberalnemu učiteljstvu. Za deželnozborsko volivno reformo. Lepo in pomenljivo je bilo zborovanje katoliškega političnega društva za radovljiški okraj včeraj v Radovljici. Obsežni prostori hotela Bastl so bili popolnoma natlačeni. Samo Bohinjcev je prišlo nad 40, številno so bile zastopane Jesenice, zlasti pa Kropa, ki je poslala celo vrlo izvežban moški pevski zbor. Opazili smo več sosednjih županov in mnogo občinskih odbornikov. Predsednik gosp. Vurnik otvori zborovanje in da besedo gospodu drž. in dež. poslancu Pogačniku.

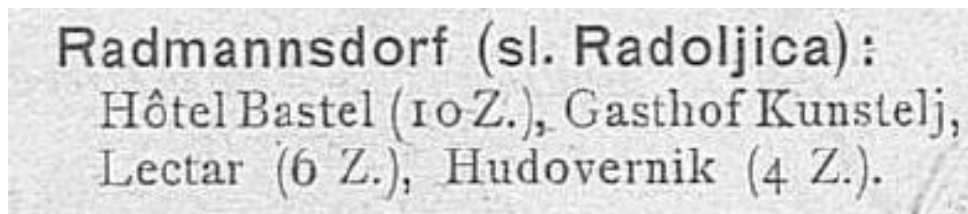
Slovenec, 14. 10. 1907

Uabilo
na
volilni shod
za občinske volitve
mestne občine Radovljica
ki se vrši
v soboto, dne 14. grudnia 1907 ob 7. uri zvečer
v restavraciji g. Hudovernika
v Radovljici.
Pravico vstopa imajo samo volilci,
Dr. J. VILFAN
sklicatelj.

Gorenjec, 14. 12. 1907

Oglas hotela Bastl, 1908
Vir: IRuBZ

Oglas radovljiških nočitvenih kapacitet, 1908
Vir: Das Alpenland Krain Österreich (dLib - NUK)

Iz oglasa iz knjige »Das Alpenland Krain Österreich« (izdano 1908) je razvidno, da je imel Hotel Bastl 10 prenočišč, gostilni Kunstelj in Lectar šest in gostilna Hudovernik 4 prenočišča.

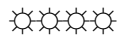
Hoteli in prenočišča Radovljica, 1912:

Avguštin H. Ivan, 3.
Bastel, Janc Florijan, 4.
Dernič Matevž, 2.
Dolžan Franc, 4.
Homann Oton, 4.
Kleindienst Ivan, 3.
Klinar, Hudovernik Vinko, 4.
Kosmač Anton, 3.
Kunstelj Rudolf, 2.
Praprotnik Anton, 3.
Zalar Mihael, 8.

1. Splošna naslovna knjiga za Kranjsko 1912 (založila Mulley - Kamenšek, Ljubljana).

Ga. Bastl na kuharski tečaj v Ljubljano. Radovljica napreduje v vsakem oziru. Posebno, kar se tiče gostilniške obrti, bomo kmalu dosegli Dunaj. In to brez šale. Kajti kuharskega tečaja v Ljubljani se udeležuje soproga gostilničarja »Bastl«, a podjetni R. Kunstelj, ki je zaslovel po redki zanimivosti, da «dela led» na lastnem dvorišču, se pa udeležuje »kletarskega tečaja za pivo«.

Gorenjec, 30. 01. 1909

Hotel Bastl – središče Orlovstva

Nastop pri Bastlu. Na nedeljo 27. junija napovedana veselica in javna telovadba gorenjskih "Orlov" se ni in se je vršila. Jutranji naliv je odvrnil večino "Orlov" od potovanja v Radovljico, pač pa so prišli oficijelni govorniki iz Ljubljane, »savska delavska godba" in okrog 35 "Orlov" v kroju. Da si okrajšajo čas, napravila jim je godba na vrtu gostilne Bastl mali koncert, V večjem obsegu se bo vršil ta zlet v začetku meseca septembra, kar se bo itak še posebej oznanilo po raznih cerkvenih lecah.

Gorenjec, 03. 07. 1908

Orlovsko društvo Radovljica, ob ustanovitvi 1909

Vir: Radovljiški zbornik 1992

Op.: Fotografirano med Bastlom in Bogatajem!

Na radovljiškem območju so orlovske odseke leta 1908 ustanovili v Radovljici, Kamni Gorici in na Brezjah (ter naslednje leto v Podbrezjah). Najmočnejši in najbolj delaven je bil orlovski odsek v Kamni Gorici, ki je bil v letih pred prvo svetovno vojno vsestransko aktiven. V Radovljiški odsek se je prvo leto vključilo 38 članov, od teh 18 telovadcev. Telovadili so dvakrat tedensko pod vodstvom Franca Snoja in Mihaela Zalokarja. V odsek so vključevali tudi naraščajnike. Statistika za leto 1910 že izkazuje obrtni in šolski značaj. Voditelj društva je bil Jaroslav Murnik, načelnik pa Jože Bogataj, ki ga je leta 1910 zamenjal Miha Zalokar. Problematična je bila telovadnica in drugi društveni prostori, ki so jih imeli najprej pri Savniku*, telovadili pa so v gostilni ali na vrtu pri Bastlu. Radovljiški Orel je zlasti zaradi tekmovanja s Sokolom razvil kar precejšnjo aktivnost, ki pa je z letih usihala.

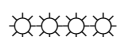
Viri: Mladost, 02. 01. / 30. 01. / 13. 02. / 1909 in 11.06. 1910.

Op: Podatek o Savniku ne drži povsem, saj je bila na tem mestu Murnikova hiša.

Orlovski odseki so prirejali javno telovadbo, okrožne in vseorlovske zlete. 27. junija 1909 je radovljiški Orel organiziral prvi večji telovadni nastop gorenjskih Orlov in ga poimenoval »Dan slavja za našo mlado organizacijo. Katoliška glasila so ob tem pozivala gorenjske orlovske odseke, naj se udeležijo prireditve v Radovljici. Zaradi slabega vremena prireditve ni najbolj uspela, nastopilo je le 35 Orlov v krojih, delavska godba z Jesenic pa je igrala na vrtu gostilne pri Bastlu. Tradicionalni so bili orlovski izleti v bližnjo okolico in obiski pri drugih gorenjskih orlovskih odsekih.

V organizacijskem smislu so dobili Orli dokončno obliko leta 1909, ko je Zveza telovadnih odsekov na občnem zboru v Bohinjski Bistrici, sprejela za organizacijo ime Orel in so med zvezo in odseki kot vmesno stopnjo ustanovili okrožja.

Vir: Radovljiški zbornik

Občinski svetovalec Janc. Volitev novega župana v Radovljici. Dne 3. januarja se je vršila v Radovljici volitev novega mestnega župana in svetovavcev v navzočnosti okrajnega glavarja g. Župneka. Volitev je vodil najstarejši izvoljeni mestni odbornik preč. gospod kanonik dekan Janez Novak. Za župana je bil izvoljen g. Aleksij Roblek, lekarnar; za podžupana g. Vinko Resman, usnjar, Podmestom; za svetovalce pa so bili izvoljeni gg. Florijan Janc, hotelir, Ivan Bulovec, trgovec, in Josip Pavlin, podobar in posestnik, vsi iz Radovljice.

Vir: Gorenjec, 05. 01. 1912

Florijan Janc - prvi hotelir v Radovljici
Vir: arhiv Slavko Mali / DAR (GD Radovljica)

Občinske posle je vodil med vojno do preobrata g. F. Janc in je bil zato tudi oproščen.

Jutro, 27. 11. 1920

Konec hotela Bastl

Bogataj & Janc, d. z. o. z., Radovljica. Florijan Janc in Josip Bogataj sta leta 1927 ustanovila podjetje za izdelovanje klobukov in polizdelkov (tulcev). Prvotno sta zaposlovala po 50 delavcev, v tridesetih letih pa sta zaradi pomanjkanja naročil obrat skrčila in sta zaposlovala samo še do 10 delavcev. Osnovna glavica podjetja je znašala 225 000 din, vrednost strojev je bila 70 000 din, obratnega kapitala pa je imelo podjetje 1 500 000 dinarjev. Leta 1938 je podjetje zaposlovalo samo še 8 delavcev, vrednost letne proizvodnje pa je znašala 915 600 dinarjev.

Vir: Tekstilna industrija v Sloveniji

.....

Viri:

Delovanje kulturnih in telovadnih društev ter planinskega društva v Radovljici in na njenem območju do prve svetovne vojne (avtorica Majda Žontar - Radovljiški zbornik 1992).

Vir: Tekstilna industrija v Sloveniji (avtor: France Kresal / Založba Borec Ljubljana, 1972)

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 30. 10. 2016

goran.lavrencak@gmail.com